

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๗

เรื่อง สิทธิในสิ่งแวดล้อมและสิทธิในสุขภาพ อันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจและสิทธิมนุษยชน
กรณีร้องเรียนว่า การดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] ส่งผลกระทบต่อ
สุขภาพของประชาชนในพื้นที่

ผู้ร้อง [REDACTED]

ผู้ถูกร้อง

บริษัท [REDACTED]
องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

ที่ ๑

ที่ ๒

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ตามคำร้องที่ ๖๗/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ว่า การก่อสร้างบ้านจัดสรรโครงการ [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ [REDACTED] ไร่ ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงมากกว่า ๑๐๐ หลังคาเรือน เช่น ปัญหาฝุ่นละออง น้ำที่ใช้ฉีดพ่นเพื่อลดฝุ่นละอองฟุ้งกระจายก่อให้เกิดอาการคัน เสี่ยงรบกวนจากเครื่องจักรและการถมดินในยามวิกาล เป็นต้น นอกจากนี้ การถมดินก่อให้เกิดการเปลี่ยนทางไหลของน้ำจนเกิดน้ำทะเลลักไปยังหมู่บ้านของผู้ร้อง รวมถึงส่งผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงด้วย โดยผู้ร้องได้ร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อขอทราบข้อมูลและขอให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่จนถึงวันที่ร้องเรียนปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไข จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ที่ สป ๗๑๘๐๓/๓๒๗๖ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงกรรมการผู้จัดการ บริษัท [REDACTED]

/๒.๑.๒ สำเนา...

๒.๑.๒ สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ที่ สป ๗๑๘๐๓/๓๕๘๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงกรรมการผู้จัดการ บริษัท [REDACTED]

๒.๑.๓ สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ที่ สป ๗๑๘๐๓/๓๕๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงกรรมการผู้จัดการ บริษัท [REDACTED]

๒.๑.๔ สำเนาหนังสือบริษัท [REDACTED] ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

๒.๑.๕ สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ที่ สป ๗๑๘๐๓/๐๓๓๐ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงกรรมการผู้จัดการ บริษัท [REDACTED]

๒.๑.๖ สำเนาหนังสือบริษัท [REDACTED] ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

๒.๑.๗ สำเนาหนังสือกรมควบคุมมลพิษ ที่ ทส ๐๓๐๗/๑๐๙๔๒ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

๒.๑.๘ หนังสือกรมควบคุมมลพิษ ที่ ทส ๐๓๐๗/๑๑๔๖๙ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๙ รายงานการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ โครงการ [REDACTED]

๒.๑.๑๐ หนังสือคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ อว ๐๖๔๕.๓/๑๒๐๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๑๑ สำเนาใบรับรองแพทย์ของผู้ร้อง ออกโดยสถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒.๑.๑๒ บันทึกสรุปการประชุมหารือ กรณีการโต้แย้งผลการตรวจวัดมลพิษ ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ ณ สำนักงาน กสม.

๒.๑.๑๓ ภาพถ่ายแฟลชของผู้ร้องและสุนัขของผู้ร้อง รวม ๘ รูป

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ผู้ร้องให้ข้อมูลผลกระทบจากการถมดินและก่อสร้างโครงการ [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕ ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๑ สิงหาคม - ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ รวม ๒๕ ฉบับ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ เริ่มนำรถตักดินเข้ามาในพื้นที่ติดกับแนวกำแพง [REDACTED] หมู่บ้านของผู้ร้อง โดยไม่ติดป้ายประกาศแสดงรายละเอียดของโครงการ

๒) ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน [REDACTED] ติดต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ แจ้งผลกระทบจากโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ เช่น ปัญหาฝุ่น เสียง และความสั่นสะเทือนจากการถมดินในยามวิกาล เป็นต้น และขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ควบคุมดูแลการถมดินของผู้ถูกร้องที่ ๑

๓) วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๒ แจ้งผู้ร้องผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ว่า ได้ประสานผู้ถูกร้องที่ ๑ แล้ว และผู้ถูกร้องที่ ๑ จะแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นโดยการติดตั้งสแลน (ตาข่ายกรองแสง) ป้องกันฝุ่น ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ขึ้นโครงเหล็กเพื่อติดตั้ง สแลนป้องกันฝุ่นตามคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๒

๔) ระหว่างวันที่ ๑ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ผู้ร้องได้ติดต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และขอให้ควบคุมการถมดิน รวมถึงกำกับดูแลปัญหาความสั่นสะเทือนและมลพิษทางเสียง และเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ร้องเรียนปัญหาผลกระทบจากการถมดินและแจ้งว่าต้องการเข้าร่วมรับฟังประชาพิจารณ์ก่อนเริ่มก่อสร้างโครงการ

๕) วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ผู้ร้องเข้าพบตัวแทนของผู้ถูกร้องที่ ๑ เรียกร้องให้มีบ่อพักล้างและรั้วเมทัลชีท พร้อมทั้งมอบรายชื่อผู้ได้รับผลกระทบ [REDACTED] และในวันเดียวกัน ผู้แทนผู้ถูกร้องที่ ๑ ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ฉบับแรกถึงผู้ร้องเพื่อแจ้งรายละเอียดของโครงการ

๖) วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบ ครั้งที่ ๑ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ โดยมีผู้ถูกร้องทั้งสองเข้าร่วม ผลการประชุมมีข้อเรียกร้องหลายประการ อาทิ ให้ก่อสร้างระหว่างวันจันทร์ - เสาร์ ระหว่างเวลา ๗.๐๐ - ๑๘.๓๐ น. งดถมดินและก่อสร้างในวันอาทิตย์ ให้สร้างรั้วเมทัลชีทแทนสแลนกันฝุ่น และนัดหมายบริษัทประกันภัยเข้าสำรวจบ้านของผู้ได้รับผลกระทบเพื่อประเมินความเสียหายจากความสั่นสะเทือน

๗) ระหว่างวันที่ ๑๘ กันยายน - ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงจากการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ อาทิ ยังทำงานก่อนและหลังเวลาที่ตกลง ยังไม่ก่อสร้างรั้วเมทัลชีท และยังไม่แจ้งกำหนดการเข้าสำรวจบ้านและเงื่อนไขการรับประกัน

๘) วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ เกิดปัญหาน้ำทะเลลักเข้าพื้นที่ของหมู่บ้าน [REDACTED] ต่อมาวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงพื้นที่สำรวจความเสียหาย และกำชับให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำมาตรการด้านความปลอดภัยสำหรับผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงส่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบ

๙) วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ได้รับผลกระทบ ครั้งที่ ๒ ณ พื้นที่โครงการของผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องและผู้ได้รับผลกระทบ [REDACTED] เรียกร้องให้ผู้ร้องที่ ๑ เพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัยและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ อาทิ เพิ่มการรดน้ำเพื่อบรรเทาฝุ่นจากวันละ ๒ ครั้ง เป็น ๓ ครั้ง ลดมลพิษทางเสียงที่เกิดจากการขับรถ (การเร่งเครื่องยนต์และการใช้แตร) ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ร้องที่ ๑ จะรับผิดชอบ ความเสียหายที่เกิดจากการถมดินและการก่อสร้าง และมีมาตรการป้องกันน้ำทะเลลัก

๑๐) วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ร้องได้ร้องเรียนผ่านไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ไปยังกรมควบคุมมลพิษเพื่อขอให้ลงพื้นที่ตรวจสอบมลพิษจากการถมดิน และเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ กรมควบคุมมลพิษลงพื้นที่ตรวจสอบร่วมกับผู้ร้องที่ ๒ และมีหนังสือลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ แจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องทราบว่า ตัวอย่างดิน ตัวอย่างน้ำที่ใช้ในพื้นที่โครงการและ นำมาปนเพื่อลดฝุ่นละออง รวมทั้งตัวอย่างน้ำที่บ่อรองรับน้ำภายในพื้นที่โครงการมีค่าเป็นไปตามมาตรฐาน

๑๑) วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องขอความอนุเคราะห์ กสม. ประสานกรมควบคุมมลพิษเพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบมลพิษอีกครั้ง และเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องขอ ความอนุเคราะห์ กสม. ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ให้ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย ลงพื้นที่ร่วมกับผู้ร้อง และได้สำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวถึงอธิบดีกรมการปกครองเพื่อทราบ และเข้าร่วมการตรวจสอบด้วย ทั้งนี้ ผู้ร้องได้แนบสำเนาหนังสือสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ที่ระบุว่า โครงการของผู้ร้องที่ ๑ ไม่เข้าข่ายต้องจัดทำ EIA ไปด้วย

๑๒) วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องแจ้งสำนักงาน กสม. ว่าสุนัข ของผู้ร้องมีเม็ดเลือดขาวสูง บ่งบอกถึงการติดเชื้อหรืออักเสบภายในร่างกาย และแจ้งสำนักงาน กสม. เพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖ ว่าได้ขอความอนุเคราะห์สภากาชาดให้ตรวจสอบการถมดินและ ก่อสร้างโครงการ และขอให้ กสม. ตรวจสอบความซื่อสัตย์ของผู้จัดการโครงการ

๑๓) วันที่ ๗ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องแจ้งสำนักงาน กสม. ว่าโรคผิวหนังของผู้ร้องกลับมากำเริบและมีอาการเครียด นอนหลับยาก อ่อนเพลีย ตาพร่ามัว โดยได้แนบ ใบรับรองแพทย์แผนจีน ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ มาเป็นหลักฐาน และแจ้งว่าสุนัขของผู้ร้องมีอาการ เครียดเพราะเจ็บปวดจากแผลที่ปะทุ โดยได้แนบใบรับรองของโรงพยาบาลสัตว์ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ ที่ระบุว่า อาการโดยรวมปกติดี รับประทานอาหารเก่ง แต่พบแผลสดที่ปะทุใหม่จาก แผลเดิม ทั้งนี้ สุนัขของผู้ร้องได้เข้ารับการรักษาแผลตามลำตัวครั้งแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นผลกระทบจากสภาพแวดล้อม ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ สัตวแพทย์จึงได้ขอให้ตรวจสอบ แหล่งที่มาและคุณภาพของน้ำและดินรวมถึงสารปนเปื้อนอื่น ๆ โดยละเอียด เพื่อนำมาประกอบการวินิจฉัย และรักษาโรค

๑๔) วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องแจ้งสำนักงาน กสม. ว่าผลการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ชี้แจงว่า การเก็บตัวอย่างดินและการตรวจสอบคุณภาพดินของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔ ทุกประการ

๑๕) วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องแจ้งสำนักงาน กสม. ถึงผลการรักษาสุขนัขของผู้ร้องในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ พร้อมแนบใบรับรองจากโรงพยาบาลสัตว์ที่ระบุว่า แผลมีเนื้อเติมเพิ่มขึ้น ค่าเม็ดเลือดขาวลดลงอยู่ในเกณฑ์ปกติ ปอดและหลอดลมมีการอักเสบ

๑๖) ในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องได้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อมอบใบรับรองแพทย์ของสถาบันบำราศนราดูร ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ที่ระบุว่า ผู้ร้องมีอาการตุ่มน้ำและแผลที่ขาสองข้าง ร่วมกับก้อนที่ขาพับขวา ซึ่งค่อย ๆ เป็นมากขึ้นมา ๓ เดือน และได้ส่งภาพถ่ายแผลของผู้ร้องและสุขนัขของผู้ร้องมาให้ทางแอปพลิเคชันไลน์

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) ผู้ถูกร้องที่ ๑

๑.๑) ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ออกใบแจ้งการขุดดินและถมดิน เลขที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ พื้นที่รวม ๑๖,๘๘๔ ตารางเมตร โดยให้เริ่มการขุดดินและถมดินได้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เริ่มถมดินเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕ และได้ควบคุมดูแลให้ผู้รับเหมาถมดินปฏิบัติตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ อย่างเคร่งครัด โดยให้ดำเนินการเฉพาะช่วงเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือไม่เกินเวลา ๑๘.๓๐ น.

๑.๒) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ใบอนุญาตเลขที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕

๑.๓) วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบ ณ ห้องประชุมของผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยมีผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าร่วมด้วย ผลการประชุมสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะกำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น (๑) ลดฝุ่นละออง โดยการสร้างสแลนกรองฝุ่นในพื้นที่ทำงานที่อยู่ใกล้กับหมู่บ้านเมอริต จัดให้มีรถพรมน้ำด้านในและด้านนอกโครงการ และล้างถนน (๒) ลดปัญหาการสั่นสะเทือน โดยการลงหินคลุกความหนา ๒๐ เซนติเมตร ภายในโครงการ (๓) ลดปัญหาเสียงรบกวน โดยลดการใช้แตรและการเร่งเครื่องยนต์ของรถบรรทุกและยานพาหนะอื่นในขณะที่เข้ามาในโครงการ รวมทั้งถมดินและก่อสร้างในวันอาทิตย์ และ (๔) จ่ายเงินชดเชยให้ผู้ได้รับผลกระทบ หากตรวจสอบแล้วพบว่าความเสียหายเกิดจากการดำเนินโครงการ

๑.๔) ต่อมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ติดตั้งแผ่นเมทัลชีทกันฝุ่นฝิ่งที่ติดกับหมู่บ้าน [REDACTED] เพิ่มสแลนป้องกันฝุ่นฝิ่งที่ติดกับหมู่บ้าน [REDACTED] รตนน้ำบนถนนเพื่อลดฝุ่นอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง และทำความสะอาดถนนสาธารณะบริเวณทางเข้าโครงการ รวมทั้งได้เปลี่ยนเสาเข็มด้านที่ติดกับหมู่บ้าน [REDACTED] ทั้งหมด จากเข็มตอกเป็นเข็มเจาะ และลงหินคลุกหนาประมาณ ๒๐ เซนติเมตรในเส้นทางวิ่งของรถขนดินเพื่อลดความสั่นสะเทือน

จากการตรวจสอบทางวิศวกรรมของบ้านที่แจ้งว่าได้รับผลกระทบ รอยร้าวในบางจุดแต่เป็นรอยร้าวที่มีอยู่เดิม ไม่ได้เกิดจากการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ ได้ประสาน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ให้ศึกษาภาวะสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของการดำเนินโครงการช่วงการก่อสร้างและเสนอวิธีการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ

๑.๕) เหตุการณ์น้ำทะเลลักเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ เกิดจากฝนตกหนัก น้ำในพื้นที่โครงการบางส่วนจึงทะลักเข้าไปในหมู่บ้านของผู้ร้อง โดยในวันเกิดเหตุ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เข้าไปช่วยเหลือและทำความสะอาดพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้านทันทีที่ได้รับแจ้งเหตุ จากการสำรวจพบว่า ร้วของหมู่บ้าน [REDACTED] บริเวณที่ติดกับโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีรอยต่อ ไม่มีเขื่อนหรือแผ่นกันดินและมีช่องที่น้ำไหลผ่านได้หลายจุด แต่เหตุการณ์ดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้อยู่อาศัย ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการเปิดร่องระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำไหลเข้าหมู่บ้านดังกล่าว รวมทั้งลอกบ่อพักและท่อระบายน้ำบริเวณหน้าโครงการเพื่อช่วยลดน้ำท่วมขัง

๒) ผู้ถูกร้องที่ ๒

๒.๑) ผู้ร้องและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน [REDACTED] มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ร้องเรียนเกี่ยวกับผลกระทบจากการถมดินของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แก่ ปัญหาฝุ่นละออง เสียง และความสั่นสะเทือน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต สุขภาพกาย และทรัพย์สิน ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประสานผู้ร้องเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ และมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ แก้ไขปัญหามลพิษจากการถมดินอย่างเร่งด่วน หากไม่ดำเนินการ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะระงับการถมดินไว้จนกว่าจะแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จ

๒.๒) ต่อมาผู้ได้รับผลกระทบแจ้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแนวทางและมาตรการที่แจ้งไว้ และมีความกังวลถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการก่อสร้าง ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแนวทางและมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนในระหว่างและหลังการถมดินเพิ่มเติม พร้อมหลักฐานภาพถ่าย การแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการแล้วให้ทราบ จากนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ชี้แจงว่า ได้เน้นย้ำทุกส่วนงานให้ดำเนินการตามมาตรการบรรเทาผลกระทบจากเสียง ฝุ่นละออง

และแรงสั่นสะเทือน รวมทั้งได้มีมาตรการเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง เช่น ไม่ถมดินหลังเวลา ๑๘.๓๐ น. เพิ่มเวลาพรมน้ำในโครงการ ติดตั้งแผ่นเมทัลชีท ทำฐานรากโดยใช้เข็มเจาะ และจัดให้มีประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมา (contractors all risks insurance) เพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการก่อสร้างโครงการ

๒.๓) ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ จากนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับ (๑) การได้รับอนุญาตขุดดินและถมดิน (๒) เหตุการณ์น้ำทะเลถลัก เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ (๓) มาตรการดูแลผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง (๔) การได้รับอนุญาตก่อสร้างอาคาร (๕) การขอให้แสดงผลการเจาะสำรวจดิน (soil test) และ (๖) การชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)

๑.๑) เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ คพ. ได้ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

(๑) โครงการดังกล่าวได้ยื่นคำขออนุญาตจัดสรรที่ดิน เนื้อที่ประมาณ [REDACTED] โดยแบ่งขายที่ดินแปลงย่อยเพื่อการจำหน่าย โดยบริษัท [REDACTED] ซึ่งเป็นบริษัทผู้รับเหมาถมดินของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีใบรับแจ้งการขุดดินและถมดินแล้ว และผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก [REDACTED] เพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยจากผู้ถูกร้องที่ ๒ แล้ว

(๒) ผู้จัดการโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้นำตรวจให้ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

(๒.๑) เดิมพื้นที่ของโครงการเป็นบ่อเลี้ยงปลาสด โครงการเริ่มถมดินเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕ ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. เพื่อสร้างถนนใช้ลำเลียงดินเข้าถมพื้นที่ การถมดินแบ่งเป็น ๓ ชั้น ชั้นที่ ๑ เป็นดินลูกรัง หนาประมาณ ๑ เมตร ชั้นที่ ๒ เป็นดินลูกรัง หนาประมาณ ๔๐ เซนติเมตร และชั้นที่ ๓ เป็นดินดำ หนาประมาณ ๘๐ เซนติเมตร แหล่งดินลูกรังมาจากบ่อดินจังหวัดสระบุรี และแหล่งดินดำมาจากบ่อดินจังหวัดฉะเชิงเทรา

(๒.๒) ก่อนเริ่มถมดินได้ติดตั้งสแลนป้องกันฝุ่นรอบพื้นที่ จากนั้นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้เปลี่ยนเป็นรั้วเมทัลชีท สูง ๔ เมตร ก่อนจะเพิ่มความสูงเป็น ๗ เมตร และติดตั้งสเปรย์ละอองน้ำในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ตามข้อเรียกร้องจากผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้าน [REDACTED]

/ (๓) ในวันที่...

(๓) ในวันที่เข้าตรวจสอบ โครงการถมดินเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคาร [REDACTED] เพื่อเป็นบ้านพักอาศัย

(๔) เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษของ คพ. ได้เก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบ ผลการตรวจสอบสรุปได้ดังนี้

(๔.๑) ตัวอย่างดิน แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ (๑) ดินภายในพื้นที่โครงการที่อยู่ใกล้กับหมู่บ้านของผู้ร้องซึ่งเป็นดินจากภายนอกที่นำมาถม จากจุดสุ่มตรวจ ๖ จุด ไม่พบการปนเปื้อนและมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องประชาชนทั่วไปในพื้นที่แบบการอยู่อาศัย รวมถึงกลุ่มประชากรเสี่ยง ได้แก่ เด็กอายุไม่เกิน ๖ ขวบ และ (๒) ดินที่เป็นจุดอ้างอิงดินชั้นล่าง ความลึก ๓๐-๖๐ เซนติเมตร ซึ่งเป็นดินเดิม ก่อนนำดินจากภายนอกมาถม พบว่า มีค่าแมงกานีส (Mn) ๑,๗๒๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ว่าต้องไม่เกิน ๑,๗๑๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔^๑

(๔.๒) ตัวอย่างน้ำประปาที่ใช้ในพื้นที่โครงการและนำมาสระเปรี้ยวเพื่อลดฝุ่นละอองมีค่าโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์เมื่อเทียบเคียงกับเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ตามประกาศกรมอนามัย เรื่อง เกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ กรมอนามัย พ.ศ. ๒๕๖๓

(๔.๓) ตัวอย่างน้ำจากบ่อบรองรับน้ำภายในพื้นที่โครงการก่อนระบายลงคลองบางขวางเล็กพบว่า ไม่มีค่าพารามิเตอร์ใดที่สูงหรือบ่งชี้ว่ามีความผิดปกติ

(๔.๔) ตัวอย่างน้ำในคลองบางขวางเล็กติดกับพื้นที่โครงการพบว่า มีค่าบีโอดี^๒ ๓๗.๒ มิลลิกรัมต่อลิตร ต่ำกว่าคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำประเภทที่ ๔^๓ เมื่อเทียบเคียงกับ /มาตรฐาน...

^๑ ข้อ ๓ ให้แบ่งคุณภาพดินตามลักษณะของการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ออกเป็น ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

๓.๑ คุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องประชาชนทั่วไปในพื้นที่แบบการอยู่อาศัย รวมถึงกลุ่มประชากรเสี่ยง ได้แก่ เด็กอายุไม่เกิน ๖ ขวบ

ข้อ ๔ กำหนดมาตรฐานคุณภาพดินตามข้อ ๓.๑ ไว้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) แมงกานีส (Manganese) ไม่เกิน ๑,๗๑๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

^๒ บีโอดี หรือ Biochemical Oxygen Demand: BOD คือค่าปริมาณออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำภายใต้สภาวะที่มีออกซิเจน ค่าบีโอดีเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการบ่งบอกคุณภาพน้ำทิ้ง มีประโยชน์ทางด้านเป็นข้อมูลในการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียทางชีวภาพ ใช้บ่งบอกถึงค่าภาระอินทรีย์ (organic loading) และใช้ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำตามแหล่งต่าง ๆ

จาก กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๙. มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง, สืบค้นจาก : http://www.pcd.go.th/info_serv/reg_std_water04.html, เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗

^๓ ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ลงวันที่ ๒๐ มกราคม

มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ส่วนพารามิเตอร์โลหะหนักมีค่าเป็นไปตามคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำประเภทที่ ๔

๑.๒) ผู้ร้องแจ้งว่าผลกระทบเรื่องฝุ่นละออง ความสั่นสะเทือน และเสียงรบกวนเกิดขึ้นในช่วงการถมดิน ปัจจุบันการถมดินสิ้นสุดแล้ว เหลือเพียงพิจารณาว่าน้ำและดินจากภายนอกที่นำมาถมบนเบื่อนสารพิษหรือไม่ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ร้องได้ย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว

๑.๓) วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประชุมหารือร่วมกับ คพ. ณ สำนักงาน กสม. สรุปได้ว่า

(๑) ช่วงปลายเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องได้ร้องเรียนเรื่องฝุ่นและความสั่นสะเทือน ซึ่งไม่ใช่แหล่งกำเนิดมลพิษ คพ. จึงแจ้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ จากนั้นจังหวัดได้มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ภายหลังผู้ร้องได้ร้องเรียนเพิ่มเติมเรื่องดินและน้ำซึ่งถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ คพ. จึงเตรียมการตรวจสอบตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ และลงพื้นที่ตรวจสอบร่วมกับผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖

(๒) ผู้ร้องต้องการให้ตรวจสอบมลพิษของดินจากภายนอกที่นำมาถมแล้วเกิดการฟุ้งกระจายทำให้สัตว์เลี้ยงตายและป่วย แต่ในวันที่ลงพื้นที่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ถมดินและทำถนนบดอัดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างดินจากภายนอกที่นำมาถมกับดินเดิม คพ. จึงเก็บตัวอย่างดินทั้งหมด ๗ จุด โดยจุดที่ ๑ - ๖ เป็นดินจากภายนอกที่นำมาถมซึ่งอยู่ใกล้กับหมู่บ้านของผู้ร้องและในทิศทางลมตามที่ผู้ร้องแจ้ง และจุดที่ ๗ เป็นดินเดิมในบริเวณที่ยังไม่นำดินจากภายนอกมาถมซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านของผู้ร้องไปทางทิศเหนือ ๑๖๗ เมตร

(๓) ผลการตรวจสอบดินจุดที่ ๑ - ๖ มีค่าไม่เกินมาตรฐาน แต่จุดที่ ๗ ซึ่งเป็นชั้นดินเดิมและเคยเป็นบ่อเลี้ยงปลามาก่อนพบว่า มีค่าแมงกานีส (Mn) เท่ากับ ๑,๗๒๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่เกิน ๑,๗๑๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ สันนิษฐานว่าค่าแมงกานีสที่เกินมาตรฐานมาจากสารอาหารที่ใช้เลี้ยงปลา และส่วนใหญ่มูลค่าแมงกานีสที่พบในประเทศไทยจะค่อนข้างสูงอยู่แล้ว ค่าที่ตรวจพบถือว่าน้อยมากที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เว้นแต่จะรับประทานเข้าไปโดยตรงและต้องขึ้นอยู่กับปริมาณที่ได้รับด้วย

/(๔) คพ. ยืนยัน...

๒๕๓๗ กำหนดว่า แหล่งน้ำประเภทที่ ๔ ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทั้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการอุปโภคและบริโภคโดยไม่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน และการอุตสาหกรรม

“แมงกานีสสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางจมูก ปาก และผิวหนัง และพิษจากแมงกานีสก่อให้เกิด (ก) อาการเกี่ยวกับระบบประสาท เช่น เป็นไข้ ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ เป็นตะคริว ปวดกล้ามเนื้อ อาการในระยะรุนแรง คือ เวลาเดินมีอาการกระตุก หกล้มบ่อย กลืนน้ำลายลำบาก เป็นต้น และ (ข) อาการเกี่ยวกับปอด เช่น ปวดหัว เป็นไข้ ไอ มีเสมหะ แน่น หายใจไม่ออก เป็นต้น”

(๔) คพ. ยืนยันว่าการเก็บตัวอย่างดินเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวเป็นแนวทางเดียวกับของต่างประเทศ ทั้งนี้ มาตรฐานสากลที่กำหนดให้ต้องมีหัวหน้าวิศวกรร่วมตรวจสอบด้วยตามที่ผู้ร้องระบุ เป็นมาตรฐานที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่เพื่อตรวจสอบการปนเปื้อน

๒) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ขอให้คณะฯ ศึกษาภาวะสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของการดำเนินโครงการช่วงการก่อสร้างและเสนอวิธีการป้องกัน/แก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยได้เก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม - ๑๕ เมษายน ๒๕๖๖ พร้อมจัดทำรายงาน สรุปได้ดังนี้

๒.๑) ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่โครงการและพื้นที่โดยรอบโครงการรัศมี ๕๐๐ เมตร รวม ๘ สถานี พบว่า ปริมาณฝุ่นละอองรวม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) และปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๒.๒) ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน ๓ จุด ในคลองบางขวางเล็ก บริเวณก่อน หนอง และหลังไหลผ่านโครงการพบว่า คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำดังกล่าวเป็นประเภทที่ ๕ คือ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

๒.๓) ผลการประเมินผลกระทบและจัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

(๑) ด้านภูมิประเทศ แบ่งการประเมินออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ (ก) ระยะก่อสร้าง ประกอบด้วย การลงฐานราก ขุดเปิดหน้าดิน การปรับพื้นที่ การบดอัดดิน ซึ่งจะส่งผลให้สภาพภูมิประเทศบริเวณดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงประเมินเป็นผลกระทบด้านลบในระดับน้อย (-๒)^๕ และ (ข) ระยะหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จ ลักษณะภูมิประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างถาวร ถูกทดแทนด้วยอาคาร ถนน และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงของลักษณะภูมิประเทศเพียงเล็กน้อยเนื่องจากสภาพเดิมเป็นท้องนาและโครงการได้รับการออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพพื้นที่โดยรอบ จึงประเมินเป็นผลกระทบด้านลบในระดับน้อย (-๒) หมายถึง มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมน้อย ธรรมชาติสามารถฟื้นฟูตัวเองได้ในเวลาสั้น

/(๒) ด้านภูมิอากาศ...

จาก แมงกานีส (Manganese), โดย มูลนิธิ [REDACTED] สืบค้นจาก [https://\[REDACTED\]](https://[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗

^๕ หนังสือคณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ อว ๐๖๔๕.๓/๑๒๐๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๖

(๒) ด้านภูมิอากาศ การก่อสร้างโครงการไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและปริมาณฝนในพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม การก่อสร้างในช่วงฤดูฝนอาจส่งผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ ทั้งนี้ การกำหนดแผนการก่อสร้างโดยหลีกเลี่ยงช่วงที่มีฝนตกหนักหรือการทำทางเบี่ยงเบนการไหลของน้ำสามารถลดและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงประเมินว่าไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ (๐) หมายถึง ไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

(๓) ด้านคุณภาพอากาศ การก่อสร้าง ซึ่งประกอบด้วย การลงฐานราก ขุดเปิดหน้าดิน ปรับพื้นที่ และบดอัดดิน อาจทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นในช่วงระยะเวลานั้น ๆ ก่อนเจือจางไปในบรรยากาศ จึงได้ติดตั้งรั้วเมทัลชีทสูงประมาณ ๖ เมตร พร้อมติดตั้งระบบสเปรย์ละอองน้ำที่เปิดใช้ตลอดช่วงเวลากการทำงานเพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง นอกจากนี้ โครงการได้จัดรถคอยฉีดพ่นน้ำบริเวณถนนที่เป็นทางผ่านก่อนเข้าโครงการเป็นประจำในช่วงที่ขนส่งวัสดุก่อสร้างด้วยเครื่องจักรหนัก ปิดคลุมรถบรรทุกขนส่งที่เข้า - ออกโครงการ และฉีดล้างล้อรถก่อนออกจากโครงการ จึงประเมินเป็นผลกระทบด้านลบในระดับน้อย (-๓) หมายถึง มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในด้านโครงสร้าง หรือลักษณะตามธรรมชาติ (function) และจำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากฝุ่นละอองต่อพื้นที่ใกล้เคียงโดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ เช่น

- การเตรียมและดูแลพื้นที่ก่อสร้าง โดยปิดหรือคลุมผ้าใบกองวัสดุที่มีฝุ่นให้มิดชิด ฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้างวันละ ๒ ครั้ง เข้าและเย็นตลอดระยะเวลาก่อสร้าง และจะเพิ่มความถี่ในการฉีดพรมน้ำในวันที่มีปริมาณฝุ่นมาก

- การขนส่งและใช้เครื่องจักร โดยกำหนดให้รถบรรทุก ๑๐ ล้อที่ขนส่งดินและวัสดุก่อสร้างต้องคลุมผ้าใบ ตรวจสอบเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอเพื่อลดการเกิดมลพิษ

- การจัดการของเสีย โดยกำชับผู้รับเหมาไม่ให้เผาทำลายวัสดุมูลฝอยในพื้นที่ก่อสร้าง

- การก่อสร้าง โดยติดตั้งตาข่ายกันฝุ่นและรั้วผ้าใบความสูง ๖ เมตร รอบโครงการ ฉีดพ่นด้วยสเปรย์ละอองน้ำด้านที่อยู่ติดกับหมู่บ้านใกล้เคียง ใช้เทคนิคการก่อสร้างระบบสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปเพื่อลดการหล่นคอนกรีตในพื้นที่ก่อสร้างให้น้อยที่สุด

- การขุดดิน โดยฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้างหรือบริเวณที่ทำให้เกิดฝุ่นตลอดระยะเวลาการก่อสร้าง กวาดฝุ่นละอองและตะกอนหลังการฉีดพรมน้ำเพื่อป้องกันการอุดตันท่อระบายน้ำและการฟุ้งกระจายอีกครั้ง

(๔) ด้านระดับเสียง โดยปกติงานก่อสร้างทุกประเภทจะมีเสียงดังรบกวนอยู่เสมอ เสียงส่วนใหญ่เกิดจากการทำงานของเครื่องจักรและเครื่องมือต่าง ๆ ภายในระยะเวลา

สั้น ๆ ผลการประเมินระดับเสียงที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการต่อพื้นที่ใกล้เคียงพบว่า บริเวณโดยรอบด้านทิศตะวันออก คือ หมู่บ้าน [REDACTED] ด้านตะวันตก คือ หมู่บ้าน [REDACTED] และสถานที่อื่นใดที่อยู่ใกล้โครงการ [REDACTED] โรงเรียน [REDACTED] มีค่าระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบล อยู่ในค่ามาตรฐาน อย่างไรก็ตาม พบว่า ในเวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น. ของวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ พื้นที่ใกล้กับโรงเรียน [REDACTED] มีค่าระดับเสียงสูงสุดเกินมาตรฐานเล็กน้อย โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากเสียงหลายประการ เช่น

- ติดตั้งรั้วมทัลชีทกันเสียง สูง ๖ เมตร หนา ๐.๗๐ มิลลิเมตร สามารถลดทอนค่าระดับเสียงลงได้ประมาณ ๒๓ เดซิเบล
- สร้างกำแพงคอนกรีตถาวร หนา ๑๐๐ มิลลิเมตร และติดตั้งแผ่นระแนงไวนิล สูงรวม ๕.๑๐ เมตร ในด้านที่ติดกับหมู่บ้าน [REDACTED] สามารถลดทอนค่าระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า ๒๕ เดซิเบล
- กำหนดช่วงเวลาของกิจกรรมที่ก่อให้เกิดเสียงดัง อาทิ การลงเสาเข็มจะทำในวันจันทร์ถึงวันเสาร์ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐-๑๘.๓๐ น. หากจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องและเกินเวลา ต้องแจ้งผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ วัน และจะต้องยุติไม่เกินเวลา ๒๑.๐๐ น. รวมถึงจะไม่ก่อสร้างในวันอาทิตย์
- ใช้น้ำมันหล่อลื่นช่วยลดการเสียดสีระหว่างชิ้นส่วนของเครื่องจักร

(๕) ด้านการบำบัดน้ำเสีย แบ่งเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ (ก) ช่วงก่อสร้าง จะติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะจุดให้เพียงพอต่อคนงาน และ (ข) ช่วงเปิดดำเนินการ จะมีระบบบำบัดน้ำเสีย ๒ ขั้นตอน คือ ระบบบำบัดน้ำเสียของบ้านแต่ละหลังที่สามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าความสกปรกเฉลี่ยไม่เกิน ๙๐ มิลลิกรัมต่อลิตร จากนั้นจะถูกรวมเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของโครงการที่สามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าความสกปรกเฉลี่ยที่ออกจากระบบไม่เกิน ๓๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นไปตามค่ามาตรฐาน จึงประเมินว่าทั้ง ๒ ช่วงจะก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบในระดับน้อย (-๒) หมายถึง มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมน้อย ธรรมชาติสามารถฟื้นฟูตัวเองได้ในเวลาสั้น

(๖) ด้านการจัดการมูลฝอย แบ่งเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ (ก) ช่วงการก่อสร้าง ได้จัดให้มีถังขยะตามจุดที่มีการก่อสร้างโดยใช้ถุงพลาสติกดำ เมื่อสิ้นสุดวัน คนงานจะนำขยะที่มัดปากถุงมาวางไว้บริเวณที่พักขยะรวมชั่วคราวด้านหน้าโครงการเพื่อรอรถเก็บขยะของผู้ถูกร้องที่ ๒ มาเก็บทุกสัปดาห์โดยไม่มีขยะตกค้าง ส่วนขยะอันตรายจะแยกเก็บเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี และ (ข) ช่วงเปิดดำเนินการ จะมีห้องพักขยะรวมและระบายน้ำเสียจากการล้างทำความสะอาดพื้นห้องพักขยะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของโครงการ เพื่อบำบัดให้มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓) สถาบันบำราศนราดูร

ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ว่า ผู้ร้องเข้ารักษาที่สถาบันบำราศนราดูรครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ แต่ไม่สามารถสรุปได้ว่า อาการป่วยของผู้ร้องเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ อย่างไร

๔) โรงพยาบาลสัตว์

ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สรุปได้ว่า ไม่สามารถระบุอย่างชัดเจนได้ว่า อาการป่วยของสุนัขทั้ง ๓ ตัวเป็นผลมาจากการก่อสร้างโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑) เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงบริเวณโครงการ [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ สรุปข้อมูลได้ดังนี้

๑.๑) ที่ตั้งโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ หมู่บ้านของผู้ร้อง และหมู่บ้านใกล้เคียง ปรากฏดังภาพ

๑.๒) โครงการ [REDACTED] ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องจัดทำ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

๑.๓) โครงการดังกล่าวก่อสร้างไปแล้วร้อยละ ๘๐ อยู่ในช่วงการเก็บ รายละเอียดสถาปัตยกรรมภายในและภายนอก รวมถึงการเสนอขาย โดยมีแผนเปิดให้บริการในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ ได้รื้อถอนสแลนป้องกันฝุ่นบางส่วนออกเนื่องจากได้สร้างกำแพงแบบถาวรแล้ว สภาพทั่วไป ไม่มีฝุ่น ลอย ไม่พบน้ำเสียหรือปัญหาน้ำทะเลลึก และโครงการมีมาตรการบรรเทาผลกระทบจากฝุ่นละออง ได้แก่ จัดให้มีรถรดน้ำต้นไม้และนอกโครงการ และล้างล้อยานพาหนะก่อนออกไปสู่ถนนสาธารณะ

๑.๔) ผู้ดูแลโครงการ ให้ข้อมูลว่า กรณีสัตว์เลี้ยงของผู้ร้องป่วยและตาย ไม่มีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

๒) วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่บริเวณหมู่บ้าน [REDACTED] เพื่อสอบถามข้อมูลจากผู้เสียหาย [REDACTED] สรุปได้ว่า ผู้เสียหายส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการถมดินและก่อสร้างโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แก่ (๑) เสียงรบกวนทุกเช้าออก (๒) เสียงการก่อสร้างและการทำงานในวันหยุด (๓) ฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย และ (๔) ผลกระทบด้านสุขภาพ เช่น ไอ ระคายคอ มีผื่นแดงบริเวณแขน และมีความกังวลใจ เป็นต้น แต่ผลกระทบต่าง ๆ ลดลงตามความคืบหน้าของการก่อสร้างโครงการ ปัจจุบันไม่ได้รับผลกระทบแล้ว นอกจากนี้ ไม่พบอาคารบ้านเรือนที่แตกร้าวเสียหาย

๓) วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่โครงการอีกครั้ง พบว่า ดำเนินการไปแล้วร้อยละ ๘๘ และอยู่ในช่วงของการเก็บรายละเอียดสถาปัตยกรรมภายในได้เสนอขายและมีผู้เข้าอาศัยแล้วบางส่วน สภาพบรรยากาศภายในโครงการโดยทั่วไปไม่มีปัญหาฝุ่นละออง

๔) พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดทำรายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) เพื่อส่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๔^๖ โดยได้กล่าวถึงประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนไว้ในหัวข้อการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในแบบ 56-1 One Report ดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์การดำเนินการของบริษัทในภาพรวม จึงยังไม่มีกรณีวิเคราะห์ผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละโครงการ

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องหรือไม่ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องหรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ (๒) ได้รับรองให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมาตรา ๕๗ (๒) กำหนดให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ได้รับรองสิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

/และมีสิทธิ...

^๖ จากเว็บไซต์บริษัท [REDACTED]

สืบค้นจาก : [https://\[REDACTED\]](https://[REDACTED])

และมีสิทธิร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากลที่รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้^{๗๗} สิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน^{๗๘} และหลักการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^{๗๙} เช่น หลักการระมัดระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle: PPP)

นอกจากนี้ หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) หรือหลักการ UNGPs ได้กำหนดหน้าที่ของภาครัฐและความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยเสาหลัก ๓ ประการ คือ (๑) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (protect) (๒) การเคารพสิทธิมนุษยชน (respect) และ (๓) การเยียวยา (remedy) ทั้งนี้ UNGPs ได้มีข้อชี้แนะให้ภาคธุรกิจนำกระบวนการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) มาเป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจริงและอาจเกิดขึ้นได้จากการดำเนินธุรกิจ^{๘๐} เพื่อจะได้ทราบสถานะของการดำเนินธุรกิจของตนว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือการละเมิด สิทธิมนุษยชนหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปสู่การป้องกัน บรรเทา และจัดการผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนนั้น^{๘๑}

/๓.๒ กรณีตาม...

^{๗๗} กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Culture Rights) ข้อ ๑๒

๑. รัฐบาลแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

^{๗๘} คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้มีข้อมติที่ ๔๘/๑๓ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ รับรองให้สิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนเป็นสิทธิมนุษยชน และเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ลงมติเห็นชอบและประกาศว่า การเข้าถึงสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ดีต่อสุขภาพ และยั่งยืน (clean, healthy and sustainable environment) เป็นสิทธิมนุษยชนสากล

^{๗๙} แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กำหนดหลักการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ ได้แก่ หลักการระมัดระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) เป็นการจัดการเชิงรุกที่เน้นการป้องกันผลกระทบล่วงหน้า โดยสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยงเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น และคำนึงถึงกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle: PPP) โดยผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม

^{๘๐} จาก คู่มือประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) และรายการตรวจสอบ (Checklist) ของภาคธุรกิจ, โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, สืบค้นจาก <http://lms.nhrc.or.th/ulib/document/Fulltext/F10605.pdf> , เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗

^{๘๑} จาก แนวทางการตรวจสอบสถานะสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) สำหรับบริษัทจดทะเบียน, โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สืบค้นจาก <https://www.sec.or.th/TH/Documents/Seminars/HRDDforListedCompanies.pdf>, เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗

๓.๒ กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] ของผู้ถูกร้อง
ที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

๑) ผู้ร้องได้ร้องเรียนว่าได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] [REDACTED] ช่วงการถมดิน ที่เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ [REDACTED] และสิ้นสุดช่วงปลายปี [REDACTED] ก่อนที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อ กสม. ในช่วงต้นปี ๒๕๖๖ กสม. จึงไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ได้ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลแวดล้อม เช่น ข้อมูลจากผู้อาศัยรายอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ในรับรองแพทย์ของผู้ร้อง เป็นต้น โดยผู้อาศัย ๙ หลังคาเรือนในหมู่บ้าน [REDACTED] ซึ่งมีแนวกำแพงและพื้นที่ติดกันกับโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้ข้อมูลว่า ตนเองและสัตว์เลี้ยงของตนได้รับผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ฝุ่นละออง เสียงรบกวน ความสั่นสะเทือน และน้ำทะเลขึ้น เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ๒ ครั้ง และได้ดำเนินการตามข้อเรียกร้องที่ได้รับ อาทิ แก้ปัญหาฝุ่นละอองด้วยการสร้างรั้วเมทัลชีทและเพิ่มเวลารดน้ำบนถนนอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง แก้ปัญหาเสียงรบกวนด้วยการควบคุมให้ถมดินไม่เกินเวลา ๑๘.๓๐ น. งดถมดินและก่อสร้างในวันอาทิตย์ ลดใช้แตรและการเร่งเครื่องยนต์ของยานพาหนะในโครงการ แก้ปัญหาความสั่นสะเทือนด้วยการทำฐานรากโดยใช้เข็มเจาะแทนเข็มตอกบริเวณที่ใกล้กับสิ่งปลูกสร้างของบุคคลภายนอก มีมาตรการป้องกันน้ำทะเลขึ้นด้วยการเปิดร่องระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำไหลเข้าสู่หมู่บ้าน [REDACTED] ลอกบ่อพักและท่อระบายน้ำบริเวณหน้าโครงการเพื่อช่วยลดปัญหาน้ำท่วมขัง นอกจากนี้ ได้จัดให้มีประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมาเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการก่อสร้างโครงการ เป็นต้น อันแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นภาคเอกชนได้ดำเนินการตามหลักการ UNGPs โดยการกำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบและเยียวยาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องและผู้ได้รับผลกระทบแล้ว

๒) ผลการศึกษาสถานะสิ่งแวดล้อมของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งได้เก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๖ พบว่า คุณภาพอากาศ น้ำผิวดิน และระดับเสียงเฉลี่ยส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐาน และผลการลงพื้นที่ตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ พบว่า ตัวอย่างดินจากภายนอกที่นำมาถรมมีค่าตามมาตรฐาน แต่ดินชั้นล่างซึ่งเป็นดินเดิมมีค่าแมงกานีสเกินมาตรฐานเล็กน้อย และน้ำประปาที่ใช้ในโครงการและใช้ฉีดพ่นเพื่อลดฝุ่นละอองมีค่าโลหะหนักทั่วไปและค่าโลหะหนักที่เป็นพิษ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเมื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้

๓) ในส่วนของผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ร้องและสุนัขของผู้ร้อง ไม่มีข้อวินิจฉัยทางการแพทย์ที่บ่งชี้ได้ว่า อาการป่วยของผู้ร้องและสุนัขมีสาเหตุมาจากการดำเนินโครงการ [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ นอกจากนี้ ผลกระทบจากการดำเนินโครงการดังกล่าว ในช่วงการถมดินเป็นผลกระทบโดยสภาพ เช่น ฝุ่นละออง เสียงรบกวน ความสั่นสะเทือน ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นและหายไป ในระยะเวลาไม่นาน ประกอบกับช่วงเวลาที่ผู้ร้องได้รับผลกระทบผ่านมาเป็นเวลาพอสมควร

๔) จากข้อเท็จจริงข้างต้นเห็นว่า ในขั้นนี้ยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าการดำเนินโครงการ [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๕) อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นบริษัท [REDACTED] ด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และมีโครงการจัดสรรที่ดินในพื้นที่อื่นที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือจะดำเนินการในอนาคตอีกจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าวย่อมมีกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดมลพิษและกระทบต่อสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และสิทธิที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้ อันสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดทำรายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ แต่ยังไม่ได้จัดทำการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) ของโครงการตามคำร้องนี้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ และสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อดำเนินการต่อไป

ประเด็นที่ ๒ การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

๑) ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ร้องเรียนทางแอปพลิเคชันไลน์ ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ควบคุมดูแลการถมดินและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง เสียงรบกวน และความสั่นสะเทือนจากการถมดิน เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ติดตั้งสแลนกันฝุ่นซึ่งได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ผู้ร้องมีหนังสือร้องเรียนปัญหาผลกระทบจากการถมดินและแจ้งว่าต้องการเข้าร่วมรับฟังประชาพิจารณ์ก่อนเริ่มก่อสร้างโครงการ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประสานผู้ร้องร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบ ในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมด้วย และได้มีหนังสือเร่งรัดและติดตามการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ อย่างต่อเนื่องอีก ๓ ฉบับ ในระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๖ นอกจากนี้ ยังได้ประสานงานและร่วมลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ

๒) จากข้อเท็จจริงข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ควบคุมดูแลการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และติดตามการแก้ไขปัญหาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ดำเนินการตามที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ แจ้งแล้ว และเนื่องจากตามประเด็นที่ ๑ ยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า การดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีจึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๓) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในพื้นที่รับผิดชอบของผู้ถูกร้องที่ ๒ มีโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และสิทธิที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้ของประชาชนที่อาจจะได้รับผลกระทบ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ จึงมีมติว่าการดำเนินโครงการบ้านจัดสรร [REDACTED] ของผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมทั้งการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่อาจรับประกันได้ว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการดังนี้

๔.๑ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ในการดำเนินโครงการบ้านจัดสรรโครงการอื่น ๆ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือที่จะดำเนินการในอนาคต

๔.๑.๒ จัดให้มีช่องทางรับเรื่องราวร้องเรียนจากผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการและจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๔.๑.๓ ให้จัดทำการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) โดยเฉพาะการระบุและประเมินผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการ รวมถึงการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแต่ละแห่ง

๔.๒ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ กำกับดูแลให้ผู้ที่ได้รับใบรับแจ้งการถมดินและขุดดินและใบอนุญาตก่อสร้างอาคารในพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด รวมถึงลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นระยะตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ

/๔.๓ ให้สำนักงาน...

๔.๓ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. ตรวจสอบรายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และส่งเสริมให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) ในการดำเนินโครงการแต่ละแห่ง ตลอดจนติดตามการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบธุรกิจต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ